

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
Відділення «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної
роботи

Наталія БРАГАР

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **«ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА»**
Спеціальність **223 «Медсестринство»**
Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**
Форма навчання **денна**
Кваліфікація-**Сестра медична**
Термін підготовки **3 роки 10 місяців**
Кількість кредитів – **11**
Загальна кількість годин -**330 годин**,
з них: лекції **32 годин**,
практичні **232 годин**,
самостійна робота **66 годин**,
Іспит (семестр) – **II**
Залік (семестр) – **I**
Програма складена відповідно до
ОПП»Сестринська справа»2024р.

Схвалено на засіданні ЦМК
від « 21 серпня » 2025р

Протокол № 1

Голова ЦМК _____

Запоріжжя 2025

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
Відділення «Сестринська справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної
роботи

_____ Наталія БРАГАР

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **«ОСНОВИ МЕДСЕСТРИНСТВА»**

Спеціальність **223 «Медсестринство»**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Форма навчання **денна**

Кваліфікація-**Сестра медична**

Термін підготовки **3 роки 10 місяців**

Кількість кредитів – **11**

Загальна кількість годин -**330 годин**,

з них: лекції **32 годин**,

практичні **232 годин**,

самостійна робота **66 годин**,

Іспит (семестр) – **II**

Залік (семестр) – **I**

Програма складена відповідно до
ОПП»Сестринська справа»2024р.

Схвалено на засіданні ЦМК

від « 21серпня »2025р

Протокол № 1

Голова ЦМК _____

Запоріжжя 2025

Основи медсестринства. Робоча навчальна програма з підготовки фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» напряму підготовки 223 «Медсестринство». - Запоріжжя, Медичний фаховий коледж ЗДМФУ, 2025 –55с.

Укладач: : Ольга СКЛАДАННА – викладач вищої кваліфікаційної категорії

*Схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки відділення «сестринська справа»
Протокол №1 від 21.08.2025р.*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з дисципліни “Основи медсестринства” для медичних закладів вищої освіти складено для спеціальності 223 «Медсестринство» відповідно до складових ОПП у 2024р.

На вивчення курсу відводиться — 330 год; з них: 32 год — теоретичні заняття, 232 год — практичні заняття та 66 год — самостійна робота.

Загальною метою вивчення цього предмета є засвоєння студентами теоретичних знань та практичних умінь при здійсненні медсестринського процесу.

Програма містить чотири розділи, послідовне вивчення яких формує у майбутніх медичних сестер холістичне бачення своєї майбутньої професії.

Завдання розділу «Вступ до предмета “Основи медсестринства”. “Медсестринські теорії і процес”» — вивчити історію та філософію медсестринської справи в нашій країні і за кордоном, різні моделі медсестринської справи і засвоїти медсестринський процес, а також навчити студентів техніці спілкування та методиці медсестринської педагогіки.

Формування власного погляду на професію, ознайомлення з моральними концепціями, принципами й традиціями медсестринської справи дасть змогу студентам краще зрозуміти сутність майбутньої професії.

Заняття з філософії медсестринської справи рекомендується проводити у формі ділових ігор, під час яких студенти повинні самостійно розкрити зміст основних етичних елементів філософії медсестринської справи.

Медсестринський процес розглядається як метод організації та надання догляду за пацієнтом, спрямований на задоволення фізичних, психологічних і соціальних потреб людини, сім’ї та суспільства.

Ознайомлення студентів з медсестринським процесом має починатися з першого семестру, оскільки медсестринський процес виховує у студентів здатність до чіткого розуміння проблем пацієнта і самостійного прийняття рішень у межах своєї компетенції; є серед основних практичних умінь медичної сестри і навчає навичкам спілкування. Заняття рекомендується проводити переважно в кабінетах доклінічної практики шляхом моделювання клінічних ситуацій.

Завдання розділу “Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка” — набути умінь та навички виконання різних медсестринських маніпуляцій. Рекомендується приділяти увагу не лише оволодінню маніпуляційною технікою, а й майстерності спілкування медичної сестри з пацієнтами та їх оточенням, навчанні пацієнта та (або) членів його сім’ї необхідним навичкам догляду в домашніх умовах.

Враховуючи, що дисципліна “Основи медсестринства” є початковим етапом навчання, то щоб виключити ризик для здоров’я пацієнта, програма передбачає в основному фантомний цикл. Оснащення кабінетів доклінічної практики має відображати реальні умови та імітувати робоче місце медичної сестри.

Студенти відпрацьовують одне на одному маніпуляції в тому разі, якщо останні не супроводжуються ризиком для здоров'я або не зачіпають почуття власної гідності

Обговорення медсестринських втручань при можливих проблемах пацієнта сприяє формуванню професійного мислення при оволодінні медсестринськими маніпуляціями, дає студентам змогу уникнути хибного уявлення про медсестринську діяльність як механічне виконання завдань, закріплює знання, уміння та навички, об'єднуючи їх у гнучку систему догляду.

Розділ “ Основи синології ” висвітлює основні принципи здорового способу життя, можливості втручання медичної сестри задля зміцнення здоров'я хворого та збереження здоров'я здорових людей.

Розділ “Підсумкова практика” передбачає проведення практичних занять в умовах відділень лікувально-профілактичних закладів та практичної діяльності студента під керівництвом викладача основ медсестринства. Студенти щоденно відпрацьовують практичні навички, передбачені програмою, виконують лікарські призначення, ведуть робочі щоденники та медсестринську документацію.

Застосовуючи активні форми навчання при викладанні дисципліни (індивідуальні завдання, тести, створення та розв'язання проблемних ситуацій, ділові ігри тощо), доцільно застосовувати різні форми самостійної роботи, які формують санітарно-освітнє мислення майбутнього фахівця, спонукають до самостійного набуття знань, умінь та навичок.

Під час навчання слід акцентувати увагу на основних наказах та інструктивних документах МОЗ України, сучасному стані захворюваності в регіоні, Україні та світі, необхідності гарантувати інфекційну безпеку медичного персоналу.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- теорію і філософію медсестринської справи;
- основні потреби людини;
- роль медичної сестри у збереженні індивідуального та громадського здоров'я;
- структуру лікувально-профілактичних закладів;
- функціональні обов'язки медсестри стаціонару;
- основні види медичної документації приймального і соматичного відділень, правила їх оформлення;
- визначення поняття медсестринської справи, її основні функції;
- історію розвитку і становлення медсестринської справи;
- роль медичної сестри, як спеціаліста в системі охорони здоров'я, її основні завдання, права та обов'язки;
- визначення санітарно-протиепідемічного режиму, його призначення, засоби досягнення;
- види і методи дезінфекції та стерилізації, їх характеристики;
- лікувально-охоронний режим: визначення, шляхи забезпечення;
- основні принципи лікувального харчування;
- особливості спостереження і догляду за пацієнтами в гарячці;
- особливості спостереження і догляду за пацієнтами з порушеннями функціонального стану органів дихання, кровообігу, травлення, сечової

системи;

- догляд за тяжкохворими та агонуючими;
- основні методи лабораторних досліджень, їх принципи, підготовку пацієнтів до лабораторного обстеження;
- характеристику рентгенологічного та ендоскопічного методів дослідження, особливості підготовки пацієнта до обстеження за допомогою цих методів;
- основи санології;
- необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику;
- характеристику етапів медсестринського процесу;
- чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій України.

Студенти повинні вміти:

- здійснювати медсестринський процес;
- документувати медсестринський процес;
- забезпечити інфекційну безпеку пацієнта і медсестри;
- навчити пацієнта та членів його сім'ї навичкам само- і взаємодогляду;
- професійно спілкуватися;
- виконувати санітарне оброблення пацієнта;
- готувати і застосовувати дезінфекційні розчини;
- проводити стерилізацію;
- складати добове меню та виписувати порційну вимогу;
- годувати тяжкохворих;
- вимірювати температуру тіла, визначати пульс, артеріальний тиск, добовий діурез, водний баланс;
- ставити газовивідну трубку, клізми;
- проводити катетеризацію і промивання сечового міхура м'яким катетером;
- виконувати найпростіші фізіотерапевтичні процедури;
- застосовувати лікарські засоби: зовнішньо, ентерально і парентерально;
- готувати пацієнта до лабораторного, рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового методів дослідження;
- оформляти медичну документацію;
- давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї;
- проводити санітарно-освітню роботу (оформлювати санітарні бюлетені, бесіди, лекції).

Студенти мають бути поінформовані про:

- досягнення медицини, що втілюються в практику охорони здоров'я;
- нові лікарські засоби і методи їх застосування, нові методи діагностики захворювань;
- екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, країни

Компетентності

Загальні компетентності

- ЗК 1 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 6 Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК 1 Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.
- СК 2 Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.
- СК 3 Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.
- СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи 9 перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу.
- СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.
- СК 6 Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.
- СК 7 Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.
- СК 8 Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.
- СК 9 Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.
- СК 10 Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.
- СК 11 Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його

прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.
СК 12 Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя)..

СК 13 Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів..

СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.

Знання та розуміння

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативноправовими документами

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

- РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.
- РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.
- РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.
- РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.
- РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.
- РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.
- РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Застосування знань та розуміння.

- ПРН 13. Уміння проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії згідно з нормативно-правовими, законодавчими актами України, наказами МОЗ України та матеріалами ВООЗ.
- ПРН 14. Уміння демонструвати письмову та усну комунікації державною мовою.
- ПРН 15. Застосовувати теоретичні знання та практичні уміння для виконання сестринських втручань відповідно до клінічних протоколів та стандартів сестринської діяльності з загальних та фахових дисциплін.
- ПРН 16. Застосовувати принципи сестринської деонтології у роботі медичної сестри.
- ПРН 17. Проводити професійну діяльність при комунікативному зв'язку з пацієнтами нездатними до вербального спілкування.
- ПРН 18. Застосовувати знання етапів сестринського процесу на практиці.
- ПРН 19. Застосовувати знання та вміння для розв'язання завдань, пов'язаних з етапами сестринського процесу.
- ПРН 20. Уміння оцінювати стан пацієнта з метою встановлення сестринського діагнозу, планування сестринських втручань, їх реалізацію та корекцію.
- ПРН 22. Уміння виявляти актуальні та потенційні проблеми пацієнтів.
- ПРН 23. Реалізовувати незалежні, залежні та взаємозалежні сестринські втручання при наданні медичної допомоги за принципом сімейної та паліативно-хоспісної допомоги.
- ПРН 24. Проводити профілактичну роботу задля зміцнення здоров'я пацієнта та збереження здоров'я здорових людей.
- ПРН 25. Уміння проводити сестринську педагогіку з тяжкохворими та їх родичами з метою навчання їх самодогляду та профілактики потенційних

проблем.

ПРН 26. Уміти застосовувати сучасні принципи здорового способу життя.

Формування суджень

ПРН 27. Здатність аналізувати та прогнозувати діяльність медичної сестри відповідно до чинного законодавства.

ПРН 28. Оцінювати результати теоретичних знань та практичних умінь при виконанні сестринських втручань, відповідно до клінічних протоколів та стандартів сестринської діяльності.

ПРН 29. Аргументувати принципи сестринської деонтології у роботі медичної сестри.

ПРН 30. Оцінювати важливість і демонструвати здатність до самоосвіти та самовиховання.

ПРН 31. Демонструвати здатність застосовувати етичні елементи філософії сестринської справи.

ПРН 32. Визначати та оцінювати етапи сестринського процесу.

ПРН 33. Аргументовано проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення.

ПРН 35. Оцінювати професійні фактори для профілактики синдрому вигорання

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

з «Основ медсестринства»

Назви розділів і тем	Всього годин	Кількість годин за видами занять			
		З викладачем			с/р, інд/р
		Всього	Лекцій	П/з, С/з	
Вступ до предмету «Основи медсестринства». Медсестринські теорії і процес.					
Тема 1. Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі.	6	2	2		4
Тема 2. Медсестринські теорії (моделі)	10	6	2	4	4
Тема 3. Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу	22	18	2	16	4
Тема 4. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.	36	32	4	28	4
Тема 5. Прийом пацієнтів.	8	4		4	4
Тема 6. Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.	14	10	2	8	4
Тема 7. Особиста гігієна пацієнтів.	12	8		8	4
Тема 8. Харчування та годування пацієнтів.	12	8		8	4
Тема 9. Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.	22	18	2	16	4

Тема 10. Втрата, смерть і горе.	3	2	2		1
Всього перший семестр:	145	108	16	92	37
Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка.					
Тема 11. Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.	20	18	2	16	2
Тема 12. Найпростіші методи фізіотерапії. Гірудотерапія.	7	4		4	3
Тема13. Виписування зберігання та застосування лік. засобів.	37	34	2	32	3
Тема14. Участь мед сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях.	21	18	2	16	3
Тема15. Зондові маніпуляції	9	6	2	4	3
Тема16. Здоров'я. Чинники виникнення ризику виникнення захворювань. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань.	3	2	2		1
Тема 17. Рух і здоров'я. Загартування організму. Психічна саморегуляція.	8	6	2	4	2
Тема 18. Раціональне харчування.	8	6	2	4	2
Тема 19. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття.	3	2	2		1
<i>Всього маніпуляційна техніка:</i>	116	96	16	80	20
Підсумкова практика.					
Тема 20. Медсестринський процес. Медсестринська педагогіка. Основи санології	5	4		4	1
Тема 21. Профілактика внутрішньо лікарняної інфекції	9	8		8	1
Тема 22. Прийом пацієнтів	5	4		4	1
Тема 23. Особиста гігієна пацієнтів. Харчування та годування пацієнтів	9	8		8	1
Тема 24. Спостереження за пацієнтами	9	8		8	1
Тема 25. Найпростіші методи фізіотерапії. Гірудотерапія	5	4		4	1
Тема 26. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів	9	8		8	1
Тема 27. Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях.	9	8		8	1
Тема 28. Зондові маніпуляції.	9	8		8	1
<i>Всього підсумкова практика:</i>	69	60		60	9
Всього другий семестр:	185	156	16	140	29
Всього з дисципліни:	330	264	32	232	66

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Вступ до предмету «Основи медсестринства». Медсестринські теорії і процес.

Тема 1. Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 1

1. Визначення поняття медсестринства.
2. Історія розвитку медсестринства в Україні та в світі.
3. Міжнародне товариство Червоного Хреста.
4. Визначення поняття медсестри та її функції.
5. Професійні шкідливості в роботі медсестри, їх профілактика. Дотримання правил техніки безпеки.
6. Ступенева система підготовки медсестер в Україні.
7. Перспективи розвитку медсестринства, система підвищення кваліфікації медсестер.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні дисципліни		
2. Наступні дисципліни Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в педіатрії Медсестринство в акушерстві та ін.. клінічні дисципліни	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов'язки медсестер різних підрозділів ЛПУ;	Облаштувати робоче місце; прийняти та здати чергування; працювати з медичною документацією.
3. Внутрішньопредметна інтеграція	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов'язки медсестер різних підрозділів ЛПУ;	Облаштувати робоче місце; прийняти та здати чергування; працювати з медичною документацією.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:5 -29)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

.

Тема 2. Медсестринські теорії (моделі)

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 2

1. Визначення поняття “модель (теорія) медсестринської справи”.
2. Ієрархія потреб людини по Маслоу.
3. Медична та медсестринська модель догляду.
4. Модель дефіциту самодогляду Д. Орем.
5. Адаптаційна модель К. Рой.
6. Модель поведінкової системи Д. Джонсон.
7. Модель сестринської справи Мойри Аллен.
8. Модель сестринської справи В. Хендерсон.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2п1

1. Визначення поняття “модель (теорія) медсестринської справи”.
2. Ієрархія потреб людини по Маслоу.
3. Медична та медсестринська модель догляду. Ф. Найтінгейл — основоположниця медсестринської справи.
4. Модель поведінкової системи Д. Джонсон.
5. Адаптаційна модель К. Рой.
6. Модель дефіциту самодогляду Д. Орем.
7. Вдосконалена модель здоров'я М. Аллен.
8. Модель В. Хендерсон як основа медсестринського процесу для країн, що здійснюють реформу медсестринської освіти та практики.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні Основи латинської мови з медичною термінологією.	Основні терміни	Використовувати медичну термінологію в практичній діяльності.
2. Наступні Основи загальної та медичної психології Патоморфологія та патофізіологія Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в акушерстві Медсестринство в гінекології Медсестринство в педіатрії Медсестринство в сімейній медицині	Методику вербального та невербального спілкування. Сфери та способи навчання пацієнта. Патологічні зміни в органах людини. Основні клінічні симптоми при найбільш поширених захворюваннях та невідкладних станах. Можливі проблеми пацієнта та тактику медсестринських втручань.	Здійснити ефективне спілкування. Володіти методикою навчання пацієнта навичкам самоогляду. . Використовувати знання в практичній діяльності Провести медсестринське втручання, оцінити данні фізичного обстеження. Провести медсестринське втручання .
3. Внутрішньо-дисциплінарна інтеграція Основи медсестринства	Методи спілкування. Правила медичної етики і деонтології . Основні потреби пацієнта. Методи навчання пацієнта.	Здійснювати ефективне вербальне та невербальне спілкування. Визначати потреби пацієнта. Навчати пацієнта навичкам самоогляду.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:29 -57)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 3. Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 16 год.

ЛЕКЦІЯ 3

1. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу. Необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику.
2. Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта.
3. Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика.
4. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду.
5. Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань.
6. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3п1

1. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст кожного етапу. Необхідність впровадження медсестринського процесу в медсестринську освіту і практику.
 - Перший етап медсестринського процесу: медсестринське обстеження пацієнта.
 - Методи обстеження пацієнта: суб'єктивний, об'єктивний.
 - Суб'єктивне обстеження: розпитування пацієнта, бесіда з родичами пацієнта.
 - Об'єктивне обстеження пацієнта: фізичне обстеження, знайомство з медичною картою, бесіда з лікарем, вивчення спеціальної літератури з догляду.
 - Реєстрація відомостей про пацієнта в навчальній медсестринській історії хвороби.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3п2

1. Другий етап медсестринського процесу: медсестринська діагностика. Формулювання проблем пацієнта. Різниця між проблемою пацієнта і

медичним (лікарським) діагнозом.

- Класифікація проблем пацієнта. Визначення пріоритетних проблем.
- Формулювання медсестринського діагнозу, документування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3п3

1. Третій етап медсестринського процесу: планування медсестринського догляду.
 - Складання індивідуального плану догляду за пацієнтом, його значення.
 - Використання стандартних планів клінічного догляду за пацієнтом при написанні індивідуального плану.
 - Погодження плану догляду з пацієнтом та членами його сім'ї.
 - Документування плану догляду в навчальній медсестринській історії хвороби.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3п4

1. Четвертий етап медсестринського процесу: реалізація (виконання) плану медсестринських втручань.
 - Типи медсестринських втручань: залежні, незалежні, взаємозалежні.
 - Визначення об'єму медсестринських втручань, документування.
2. П'ятий етап медсестринського процесу: оцінювання результатів і корекція догляду.
 - Аналіз причин отриманих результатів і формулювання висновків.
 - Документація оцінювання в навчальній медсестринській історії хвороби.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні Основи латинської мови з медичною термінологією.	Основні терміни	Використовувати медичну термінологію в практичній діяльності.
2. Наступні Основи загальної та медичної психології Патоморфологія та патофізіологія Медсестринство у внутрішній медицині	Методику вербального та невербального спілкування. Сфери та способи навчання пацієнта. Патологічні зміни в органах людини.	Здійснити ефективне спілкування. Володіти методикою навчання пацієнта навичкам самодогляду. Використовувати знання в практичній діяльності

Медсестринство в хірургії Медсестринство в акушерстві Медсестринство в гінекології Медсестринство в педіатрії Медсестринство в сімейній медицині	Основні клінічні симптоми при найбільш поширених захворюваннях та невідкладних станах. Можливі проблеми пацієнта та тактику медсестринських втручань.	Провести медсестринське втручання, оцінити данні фізичного обстеження. Провести медсестринське втручання .
3. Внутрішньо - дисциплінарна інтеграція Основи медсестринства	Методи спілкування. Правила медичної етики і деонтології . Основні потреби пацієнта. Методи навчання пацієнта.	Здійснювати ефективне вербальне та невербальне спілкування. Визначати потреби пацієнта. Навчати пацієнта навичкам самоогляду.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор.:405-433. 455 - 492)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

.

Тема 4. Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів.

Лекція: 4 год., Практичне заняття: 28 год.

ЛЕКЦІЯ 4

1. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.
2. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.
3. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.
4. Види, методи та режими дезінфекції в лікувально-профілактичних

закладах.

5. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом.

ЛЕКЦІЯ 5

1. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
2. Стерилізація.
3. Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції.
4. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п1

1. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.
2. Внутрішньолікарняної інфекції: проблеми, способи передачі. Групи ризику.
3. Фактори, що впливають на можливість інфікування. Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п2

1. Оброблення рук до і після виконання маніпуляції. Оброблення рук і слизових оболонок в разі контакту з біологічними рідинами.
2. Значення дезінфекції та стерилізації виробів медичного призначення в профілактиці внутрішньолікарняної інфекції.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п3

1. Види, методи та режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.
2. Приготування і використання дезінфекційних розчинів: 10 %, 1 %, 0,5 % хлорного вапна, 0,5 % 1 %, 3 %, 5 % розчинів хлораміну.
3. Правила зберігання хлоровмісних розчинів.
4. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами.
5. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (АХД-2000, бонадерм, дезактин, кутасепт, сайдекс, стериліум, сульфохлорантин, хлорантоїн тощо).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п4

1. Дезінфекція предметів догляду за пацієнтом.
2. Правила техніки безпеки під час приготування дезінфекційних розчинів.
3. Правила надання першої допомоги при потраплянні хлоровмісних розчинів на шкіру і слизові оболонки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п5

1. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п6

1. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
2. Мийні розчини, приготування, критерії використання.
3. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.
4. Стерилізація.
5. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
6. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
7. Дезінфекція і утилізація одноразових медичних виробів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4п7

1. Централізоване стерилізаційне відділення: обладнання, функції.
2. Цілі, задачі і принципи роботи центрального стерилізаційного відділення.
3. Способи контролю стерилізації.
4. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах: шляхи інфікування, загальні застережні заходи.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні дисципліни Біонеорганічна хімія	Правила розрахунку та техніка безпеки при приготуванні дезрозчинів	Проводити розрахунок для приготування дезрозчинів та миючих розчинів різної концентрації
2. Наступні дисципліни Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в педіатрії Медсестринство в акушерстві Мікробіологія	Правила безпеки при роботі з біо рідинами; правила користування захисним одягом. Види збудників. Роль стерилізації в профілактиці інфікування	Підготувати руки до роботи; провести дезінфекцію використаних інструментів і предметів догляду за пацієнтами; провести поточну і заключну дезінфекцію приміщень стаціонару. Вміти користуватись стерильним інструментом та матеріалом
3. Внутрішньопредметна інтеграція	Види і методи стерилізації виробів медичного призначення; накази, інструкції МОЗ щодо забезпечення	Проводити передстерилізаційну обробку та стерилізацію виробів медичного призначення;

	асептики, методів, засобів та режимів стерилізації; Види збудників, шляхи передачі інфекції. Роль стерилізації в профілактиці інфікування.	користуватися стерилізаційною коробкою; контролювати якість передстерилізаційної обробки та стерилізації; Користуватися стерильним інструментом та матеріалом
--	--	---

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:11 -15 ,54 -59. 125 -153)

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

.

Тема 5. Прийом пацієнтів.

Практичне заняття: 4 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5п 1

1. Обладнання і функції приймального відділення. Зміст діяльності медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару.
2. Шляхи госпіталізації пацієнтів у стаціонар. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу.
 - Дезінфекційні засоби при педикульозі.
3. Документація, необхідна для прийому пацієнта в стаціонар.
 - Медична документація приймального відділення стаціонару, реєстрація пацієнта в “Журналі обліку прийому хворих і відмов у госпіталізації”.

- Оформлення титульного листа “Медичної карти стаціонарного хворого”.
 - “Екстреного повідомлення про інфекційне захворювання...”.
4. Види санітарного оброблення пацієнтів: повне і часткове.
 5. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки).

Міждисциплінарна інтеграція

ДИСЦИПЛІНА	ЗНАТИ	ВМІТИ
1.Попередні дисципліни		
2. Наступні дисципліни Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в педіатрії Медсестринство в акушерстві	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов’язки медсестер; Правила заповнення медичної документації; Документацію та оснащення посту медсестри.	Облаштувати робоче місце; Прийняти та здати чергування; Працювати з медичною документацією
3.Внутрішньопредметна інтеграція	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов’язки медсестер; Правила заповнення медичної документації; Документацію та оснащення посту медсестри.	Облаштувати робоче місце; Прийняти та здати чергування; Працювати з медичною документацією

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:49 -47,87)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 6. Типи лікувально-профілактичних закладів. Безпечне лікарняне середовище.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 8 год.

ЛЕКЦІЯ 6

1. Типи ЛПЗ : стаціонарні, амбулаторні, змішані, принципи їх роботи.
 - Функції медичної сестри в лікувальному процесі.
2. Догляд за пацієнтом : загальний та спеціальний.
 - Стандарти медсестринського догляду.
 - Структурні підрозділи стаціонару, їх функції та режим роботи.
 - Посадові обов'язки медичних сестер лікарні.
 - Прибуття пацієнтів у стаціонар, правила приймання пацієнтів.
3. Структура терапевтичного відділення лікарні.
 - Медсестринський пост, його оснащення та документація. Об'єм роботи медичної сестри.
 - Структура поліклініки та її функції, види медичної документації. Об'єм роботи м/с персоналу.
4. Особливості роботи дільничних м/с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6п1

1. Типи ЛПЗ : стаціонарні, амбулаторні, змішані, принципи їх роботи.
2. Функції медичної сестри в лікувальному процесі.
3. Догляд за пацієнтом : загальний та спеціальний.
4. Стандарти медсестринського догляду.
5. Структурні підрозділи стаціонару, їх функції та режим роботи.
6. Посадові обов'язки медичних сестер лікарні.
7. Прибуття пацієнтів у стаціонар, правила приймання пацієнтів.
8. Структура терапевтичного відділення лікарні.
9. Медсестринський пост, його оснащення та документація. Об'єм роботи медичної сестри.
10. Структура поліклініки та її функції, види медичної документації. Об'єм роботи м/с персоналу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6п2

1. Особливості роботи дільничних м/с.
2. Лікувально-охоронний режим та його значення для пацієнта.
3. Види режимів рухової активності пацієнта.
4. Біомеханіка тіла. Правильне положення тіла.
5. Запобігання травмам у пацієнта.
6. Специфіка ризику виникнення травм у пацієнтів різного віку.

7. Медсестринські втручання для зниження ризику падіння, отруєння й ураження електричним струмом.
8. Виявлення пацієнтів з високим ризиком нещасних випадків (вік старше за 65 років, порушення свідомості, зору, слуху, ходи і рухливості, побічні ефекти лікарської терапії).

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1.Попередні дисципліни		
2. Наступні дисципліни Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в педіатрії Медсестринство в акушерстві	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов'язки медсестер; Правила заповнення медичної документації; Документацію та оснащення посту медсестри.	Облаштувати робоче місце; Прийняти та здати чергування; Працювати з медичною документацією
3.Внутрішньопредметна інтеграція	Устрій, оснащення та особливості роботи різних підрозділів стаціонарів та поліклініки; права та обов'язки медсестер; Правила заповнення медичної документації; Документацію та оснащення посту медсестри.	Облаштувати робоче місце; Прийняти та здати чергування; Працювати з медичною документацією

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор: 45 – 61, 77 – 89)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 7. Особиста гігієна пацієнтів.

Практичне заняття: 8 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7п1

1. Положення пацієнта в ліжку.
2. Функціональне ліжко і різні пристосування для створення пацієнтові зручного положення.
3. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної та натільної білизни тяжкохворим. Правила збирання і транспортування брудної білизни.
4. Догляд за шкірою, природними складками.
5. Пролежні.
6. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта (використання шкал оцінювання ризику розвитку пролежнів за Braden та Norton).
7. Фактори ризику розвитку пролежнів.
8. Локалізація, стадії утворення пролежнів.
9. Медсестринські втручання при ризику розвитку пролежнів. Тактика медичної сестри при розвитку пролежнів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7п2

1. Догляд за волоссям: миття голови, розчісування.
2. Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах.
3. Догляд за слизовими оболонками:
 - Догляд за ротовою порожниною;
 - Догляд за очима;
 - Догляд за носом;
 - Догляд за вухами;
 - Підмивання тяжкохворих.
4. Використання підкладних суден і сечоприймачів. Догляд за зовнішніми статевими органами, промежиною.
5. Закапування крапель в очі, вуха, ніс.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні Основи латинської мови з медичною термінологією. Анатомія людини. Фізіологія.	Основні терміни Будова та функції шкіри, травної, сечовидільної системи, опорно-рухової системи.	Використання знання в практичній діяльності. Визначати кісткові виступи та ділянки тіла.
Наступні Основи загальної та медичної психології. Фармакологія та медична рецептура Медсестринство у внутрішній медицині.	Методику спілкування з пацієнтами. Шляхи введення лікарських засобів. Способи заміни натільної та постільної білизни.	Здійснити ефективне спілкування із пацієнтами. Використати лікарські форми Здійснити заміну натільної та постільної білизни у тяжкохворого.

Медсестринство в хірургії. Медсестринство в гінекології. Медсестринство в офтальмології. Медсестринство в отоларингології	Фактори ризику розвитку пролежнів, їх локалізацію та стадії утворення. Особливості догляду за зовнішніми статевими органами і промежиною. Особливості догляду за очима. Особливості догляду за носом, вухами.	Визначити ступень ризику пролежнів у післяопераційних, тяжкохворих пацієнтів. Здійснити заходи по догляду за статевими органами, промежиною, провести профілактику попірностей. Здійснити промивання очей за допомогою ундинки. Провести очищення носа, вух.
Внутрішньо - дисциплінарна інтеграція	Мистецтво спілкування. Правила біомеханіки тіла. Способи дезінфекції використаного обладнання.	Здійснювати ефективне вербальне та невербальне спілкування. Змінювати положення пацієнта в ліжку. Засоби транспортування пацієнтів. Правила переміщення та зміни положення пацієнта. Здійснювати дезінфекцію використаного матеріалу та обладнання.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор: 82-89,91-94;89-90,94-99.))

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

.

Тема 8. Харчування та годування пацієнтів.

Практичне заняття: 8 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8п1

1. Організація харчування пацієнтів у стаціонарі; санітарно-гігієнічні вимоги.
2. Складання порційної вимоги. Участь м/с в роздаванні їжі та годуванні тяжкохворих. Контроль за продуктовими передачами, вмістом тумбочок та холодильника.
3. Поняття про лікувальне харчування. Значення його для пацієнтів. Принципи дієтичного харчування : щадний корегуючий та заміщуючий. Характеристика основних дієтичних столів.
4. Штучне харчування пацієнтів : через зонд, гастростому, харчові клізми, парентеральне. Догляд за пацієнтами.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8п2

1. Характеристика дієтичних столів.
2. Годування тяжкохворих у ліжку з ложки, поїльника.
3. Види штучного харчування : через зонд, гастростому, харчові клізми, парентеральне. Показання та протипоказання, догляд за пацієнтами.
4. Навчання членів сім'ї тяжкохворого пацієнта правилам штучного годування, догляду за гастростоєю.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні Анатомія людини Фізіологія Основи латинської мови з медичною термінологією	Будову травного каналу, функцію різних органів травлення, обмін речовин і енергії, травні залози. Медичну термінологію	Визначити місце розташування різних органів травлення. Використовувати термінологію в практичній діяльності
2. Наступні Основи загальної та медичної психології Медсестринська етика та деонтологія Медсестринство у внутрішній медицині. Медсестринство в хірургії Медсестринство в інфектології Медсестринство в акушерстві Медсестринство в Гінекології Медсестринство в сімейній медицині	Види спілкування Медичну етику та деонтологію Дієтичне харчування при внутрішніх хворобах, інфекційних хворобах, після операцій, в різних вікових періодах.	Спілкуватися з пацієнтами та родичами пацієнтів Використовувати прийоми медичної етики, естетики і деонтології при організації дієтичного харчування і годування тяжкохворих. Скласти добове меню при різних захворюваннях внутрішніх органів, дати рекомендації родичам і пацієнтам щодо дієтичного харчування.

Медсестринство в геронтології, геріатрії та паліативній медицині.		
3. Внутрішньо-предметна інтеграція	Мистецтво спілкування Санітарно-протиепідемічний режим Особиста гігієна. Зондові процедури. Правила постановки клізми Парентеральне введення лікарських препаратів	Володіти методикою спілкування з пацієнтами Здійснити дезінфекцію посуду Змінити натільну та постільну білизну, здійснити обробку порожнини рота. Ввести шлунковий зонд Поставити очисну та живильну клізму. Підготувати суміш для парентерального харчування

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор.101-110,131-135;110-116,130-135)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 9. Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 32 (16) год.

ЛЕКЦІЯ 7

1. Поняття про терморегуляцію. Термометрія. Види та будова медичного термометра.
2. Стадії гарячки : підйом, збереження та зниження температури.
3. Дихання : частота, ритм, глибина. Дослідження дихання.
4. Кровохаркання та легенева кровотеча, надання допомоги. Характер харкотиння, користування індивідуальною плівковою кашлемішкою.
5. Оксигенотерапія.

6. Пульс та його характеристика : ритм, частота, наповнення, напруження. Порухення пульсу : тахікардія, брадикардія, аритмія. Артеріальний тиск : систолічний, діастолічний, пульсовий. Симптоми підвищення та зниження артеріального тиску.
7. Проблеми пацієнта при порушенні функцій серцево-судинної системи. Спостереження та догляд за пацієнтами. Дієтичний стіл № 10. Визначення набряків та добового діурезу. Невідкладна допомога при шоці, зомлінні, колапсі, гострій серцевій недостатності.
8. Симптоми клінічної та біологічної смерті. Реанімаційні заходи. Правила поводження з трупом. Процес умирання. Смерть. Втрата. Горе. Допомога м/с в життєвих кризових ситуаціях.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9п1

1. Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром, види термометрів, правила вимірювання температури тіла, реєстрація результатів, цифрове і графічне записування даних термометрії.
2. Види температурних кривих, стадії гарячки, основні симптоми.
3. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами в кожній стадії. Зниження температури тіла (критичне, літичне). Вікові особливості температурних реакцій.
4. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, маячіння, спрага, криза).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9п2

1. Дихання (частота, глибина, ритм). Визначення частоти дихання. Визначення життєвої ємності легень (спірометрія).
2. Основні симптоми при захворюванні органів дихання.
3. Задишка (інспіраторна, експіраторна, змішана).
4. Кашель характер кашлю (сухий, вологий).
5. Кровохаркання (характер харкотиння, користування індивідуальною плювальницею).
6. Ядуха, механізм розвитку.
7. Патологічні типи дихання: Куссмауля, Чейна—Стокса, Біота.
8. Оксигенотерапія: методи, показання до застосування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9п3

1. Пульс. Його характеристика (ритм, частота, наповнення, напруження).
2. Техніка визначення пульсу; реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку).
3. Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.
4. Артеріальний тиск (систолічний, діастолічний, пульсовий).
5. Вимірювання артеріального тиску (АТ).
6. Види тонометрів.
7. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Вікові особливості артеріального тиску.

8. Симптоми підвищення чи зниження тиску.
9. Симптоми порушення АТ при хворобах органів кровообігу.
10. Спостереження та догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.
11. Можливі проблеми пацієнта: тахікардія, брадикардія, аритмія, гіпотензія, гіпертензія тощо.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9п4

1. Симптоми клінічної та біологічної смерті.
2. Реанімаційні заходи.
3. Правила поводження з трупом.
4. Процес умирання. Смерть. Втрата. Горе.
5. Допомога м/с в життєвих кризових ситуаціях.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні Анатомія людини Фізіологія Основи латинської мови з медичною термінологією.	Будову шкіри, серцеву, дихальну та нервову системи Обмін речовин в організмі. Медичну термінологію	Визначити місця вимірювання температури тіла. Пояснити процеси теплоутворення та тепловіддачі. Використовувати медичну термінологію у практичній діяльності
2. Наступні Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в сімейній медицині. Медсестринство в хірургії. Медсестринство в акушерстві. Медсестринство в гінекології Медсестринство в інфектології Основи загальної та медичної психології	Перебіг лихоманки та застосування методів найпростішої фізіотерапії при захворюваннях органів дихання, захворюваннях серця, органів травлення, туберкульозі. Застосування холоду, тепла, гірудотерапії в хірургічній практиці. Методи найпростішої фізіотерапії в акушерстві та гінекології. Перебіг лихоманки при інфекційних захворюваннях. Види спілкування	Надати допомогу хворому в залежності від стадії гарячки, виміряти температуру тіла пацієнта Накладати гірчичники, зігрівальні компреси, грілки, застосовувати міхур з льодом, проводити гірудотерапію, відпускати водні процедури, проводити УФО та сольокс-процедури. Володіння методикою спілкування з пацієнтом
3. Внутрішньо - предметна інтеграція.	Особиста гігієна Мистецтво спілкування Способи дезінфекції використаного обладнання. Шляхи введення ЛЗ	Здійснювати заходи особистої гігієни пацієнта. Володіти методикою спілкування з пацієнтами Здійснювати дезінфекцію використаного матеріалу Використати лікарські форми

	Медсестринський процес	Вміти заповнювати медсестринську документацію
--	------------------------	---

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор: 138 – 164)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 10. Втрата, смерть і горе.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 8

1. Стадії горя. Оцінювання реакції пацієнта на втрату і його здатність адаптуватися до неї. Медсестринська допомога.
2. Етико-деонтологічні особливості спілкування з інкурабельним (безнадійним) хворим, його сім'єю та близькими. Потреби сім'ї та близьких інкурабельного хворого. Психологічна допомога сім'ї та близьким інкурабельного хворого. Навчання їх елементів догляду і психологічної допомоги.
3. Догляд за інкурабельним хворим у стаціонарі і вдома.
Роль медичної сестри при здійсненні медсестринського процесу в паліативній та хоспісній медицині.
4. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, відчуття провини у родині; їх невміння доглядати за безнадійно хворим родичем; надмірна депресія у пацієнта у зв'язку з майбутньою втратою).
5. Медсестринські втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Розділ 2. Основи практичної діяльності медичної сестри. Маніпуляційна техніка.

Тема 11. Спостереження за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта.

ЛЕКЦІЯ 9

1. Проблеми пацієнтів при порушенні функції травного каналу : біль, нудота, відрижка, печія, шкавка, порушення апетиту, блювання, шлункова кровотеча. допомога пацієнту під час блювання та блювання в несвідомому стані. Невідкладна допомога при шлунковій кровотечі.
2. Показання та протипоказання до промивання шлунка, техніка промивання.
3. Догляд за пацієнтами з хворобами шлунка та дванадцятипалої кишки.
4. Проблеми пацієнта при захворюваннях кишок : біль, закрп, пронос, метеоризм, кишкова кровотеча. Догляд за пацієнтами. Застосування суден та калоприймачів. Дієтичні столи № 3,4.
5. Види клізм : очисна, сифонна, лікувальна, послаблююча, живильна. Показання та протипоказання, можливі ускладнення. Застосування газовивідної трубки, показання та протипоказання.
6. Проблеми пацієнта при захворюваннях сечовидільної системи : біль, набряки, розлади сечовиділення, заходи при затримці сечі.
7. Катетеризація та промивання сечового міхура, показання і протипоказання, можливі ускладнення. Право пацієнта на інформацію та конфіденційність. Необхідність одержання згоди на процедуру.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п1

1. Проблеми пацієнтів при порушенні функції травного каналу : біль, нудота, відрижка, печія, шкавка, порушення апетиту, блювання, шлункова кровотеча. допомога пацієнту під час блювання та блювання в несвідомому стані. Невідкладна допомога при шлунковій кровотечі.
2. Показання та протипоказання до промивання шлунка, техніка промивання.
3. Спостереження за пацієнтом під час та після процедури. види зондів.
4. Беззондове промивання шлунка.
5. Складання та реалізація плану догляду за пацієнтами з хворобами шлунка та дванадцятипалої кишки. Дієтичні столи № 1, 1а,1б, 2, 5.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п2

1. Клізми : очисна, сифонна, лікувальна, послаблююча, живильна. Підготовка пацієнта та оснащення.
2. Показання та протипоказання, можливі ускладнення.
3. Застосування газовивідної трубки, показання та протипоказання. Право пацієнта на інформацію про маніпуляцію.
4. Проблеми пацієнта при захворюваннях кишок : біль, закрп, пронос, метеоризм, кишкова кровотеча. Догляд за пацієнтами.
5. Застосування суден та калоприймачів. Дієтичні столи № 3,4. Складання плану догляду за пацієнтами в гастроентерології.
6. М/с втручання в розв'язання проблем, що виникли.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п3

1. Проблеми пацієнта при захворюваннях сечовидільної системи : біль, набряки, розлади сечовиділення, заходи при затримці сечі.
2. Допомога пацієнту з приводу нетримання сечі та при сечовиділенні в ліжку, застосування сечоприймачів.
3. Спостереження та догляд за пацієнтами в нефроурології.
4. Визначення добового діурезу та водного балансу. Дієтичний стіл № 7.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п4

5. Катетеризація та промивання сечового міхура, показання і протипоказання, можливі ускладнення. Право пацієнта на інформацію та конфіденційність. Необхідність одержання згоди на процедуру. Спостереження за пацієнтом під час та після процедури.
6. М/с втручання з розв'язання проблем, що виникли.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні дисципліни Основи латинської мови з медичною термінологією Анатомія людини Фізіологія	Медичну термінологію Будову та функції органів сечовиділення Будову та функції травної системи.	Використовувати мед. термінологію у практичній діяльності. Оцінити функціональний стан систем. Визначати локалізацію відділів травного каналу.
2. Наступні дисципліни Фармакологія та медична рецептура Основи загальної та медичної психології Медсестринська етика та деонтологія Патоморфологія і патофізіологія Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії	Шляхи введення лікарських засобів Елементи та принципи ефективного спілкування. Кількісні та якісні зміни сечі. Функціональні розлади сечовипускання. Показання та протипоказання до катетеризації сечового міхура. Основні клінічні симптоми при захворюваннях ШКТ . Допомогу пацієнту при затримці сечі. Можливі проблеми пацієнта та тактику медсестринських втручань. Невідкладну допомогу при блюванні, закрепах, проносах, отруєннях. Допомогу пацієнту при нирковій кольці.	Виписувати вимогу-рецепт, розташовувати ліки згідно застосування Володіння методикою спілкування з пацієнтами. Визначити ознаки порушення функцій сечової системи. Підготувати катетер і все необхідне оснащення для катетеризації сечового міхура; Визначити добовий діурез та водний баланс; Визначити ознаки порушення функцій травної системи. Надати допомогу пацієнту під час затримки сечі; Оцінити данні фізичного обстеження, провести медсестринське втручання, Визначити набряки;

Медсестринство в педіатрії Медсестринство в акушерстві. Медсестринство в гінекології. Медсестринство в інфектології	Допомогу пацієнту з нетриманням сечі. Обробку статевих органів Визначення добового діурезу та водного балансу.	Надати допомогу пацієнту з нетриманням сечі; Навчити пацієнта і його сім'ю користування з'ємними сечоприймачами; Вирішувати можливі проблеми пацієнта.
3. Внутрішньопредметна інтеграція	Елементи та принципи ефективного спілкування. Правила особистої гігієни пацієнта. Методи та режими дезінфекції та стерилізації катетерів, дезінфекції суден та сечоприймачів. Основні принципи харчування пацієнтів з порушенням функції сечовидільної системи. Правила підготовки пацієнтів до R-их та інструментальних досліджень.	Володіти навичками спілкування з пацієнтами та їх родичами. Здійснювати особисту гігієну тяжкохворим пацієнтам. Здійснювати дезінфекцію використаного матеріалу. Дотримуватись призначеної дієти. Використовувати індивідуальні засоби захисту. Застосовувати очисні та медикаментозні клізми, промити шлунок..

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.(стор.227-240;293-303;160-168,172-173;168-176;176-180;181-186;180-181,186-188;188-197;197-200;191-192,200-204)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 12. Найпростіші методи фізіотерапії. Гірудотерапія.

Практичне заняття: 4 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12п1

1. Поняття про фізіотерапію. Дія на організм холоду й тепла, природних факторів. Види найпростіших фізіопроцедур. Право пацієнта на інформацію про процедуру та необхідність згоди на процедуру.
2. Показання, протипоказання, механізм дії, підготовка пацієнта. Оснащення та техніка постановки банок, гірчичників, компресів, грілки, міхура з льодом.
3. Можливі ускладнення та їх профілактика. Спостереження та догляд за пацієнтом під час та після процедури.
4. Гірудотерапія. Показання, протипоказання, механізм дії, застосування п'явок. Можливі ускладнення, їх профілактика. Спостереження та догляд за пацієнтом.
5. Світлолікування. Показання, протипоказання, механізм дії, техніка застосування ламп Мініна, соллюкс, УФО.
6. Правила техніки безпеки під час проведення процедур. Можливі ускладнення та їх профілактика
7. Водолікування. Види лікувальних ванн, місцеві обливання. Показання, протипоказання, правила приймання водних процедур.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні Анатомія людини Фізіологія Основи латинської мови з медичною термінологією.	Будову шкіри, серцеву, дихальну та нервову системи Обмін речовин в організмі. Медичну термінологію	Визначити місця вимірювання температури тіла. Пояснити процеси теплоутворення та тепловіддачі. Використовувати медичну термінологію у практичній діяльності
2. Наступні Медсестринство у внутрішній медицині . Медсестринство в сімейній медицині. Медсестринство в хірургії. Медсестринство в акушерстві. Медсестринство в гінекології Медсестринство в інфектології Основи загальної та медичної психології	Перебіг лихоманки та застосування методів найпростішої фізіотерапії при захворюваннях органів дихання, захворюваннях серця, органів травлення, туберкульозі. Застосування холоду, тепла, гірудотерапії в хірургічній практиці. Методи найпростішої фізіотерапії в акушерстві та гінекології. Перебіг лихоманки при інфекційних захворюваннях. Види спілкування	Надати допомогу хворому в залежності від стадії гарячки , виміряти температуру тіла пацієнта Накладати гірчичники, зігрівальні компреси, грілки, застосовувати міхур з льодом, проводити гірудотерапію, відпускати водні процедури, проводити УФО та соллюкс-процедури. Володіння методикою спілкування з пацієнтом
3. Внутрішньо - предметна інтеграція.	Особиста гігієна Мистецтво спілкування	Здійснювати заходи особистої гігієни пацієнта. Володіти методикою спілкування з пацієнтами

	Способи дезінфекції використаного обладнання.	Здійснювати дезінфекцію використаного матеріалу
	Шляхи введення ЛЗ	Використати лікарські форми
	Медсестринський процес	Вміти заповнювати медсестринську документацію

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор: 169 -198)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 13. **Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів. Парентеральне введення ліків.**

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 32год.

ЛЕКЦІЯ 10

1. Вибір призначень з листків призначень хворих. Виписування вимоги накладної, одержання ліків з аптеки.
 - Виписування, облік та видача наркотичних, сильнодіючих та гостродефіцитних засобів.
 - Оформлення журналів обліку ліків.
2. Шафи А та Б. Розміщення ліків у шафі.
3. Парентеральне введення ліків, переваги та недоліки, інструменти.
 - Вибір шприца та голки, анатомічні ділянки, залежно від виду ін'єкції.
4. Проба Манту та проби на чутливість до медикаментів, оцінювання результатів.
5. Можливі ускладнення під час виконання ін'єкцій

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п1

1. Вибір призначень з листків призначень хворих.
2. Виписування вимоги накладної, одержання ліків з аптеки.
3. Виписування, облік та видача наркотичних, сильнодіючих та гостродефіцитних засобів.
4. Оформлення журналів обліку ліків.
5. Шафи А та Б. Розміщення ліків у шафі.
6. Зовнішній спосіб застосування ліків : змазування шкіри, втирання мазі, накладання пластирів, бовтанок, присипок.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п2

1. Закрапування крапель в ніс, очі, вуха. Аерозолі, застосування інгаляторів.
2. Ентеральний спосіб введення ліків : через рот, під язик, ректальне; його переваги та недоліки.
3. Медичні форми для ентерального вживання, дози.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п3

1. Парентеральне введення ліків, переваги та недоліки, інструменти.
2. Види шприців та голок.
3. Оброблення рук м/с та шкіри пацієнта перед ін'єкцією.
4. Вибір шприца та голки, анатомічні ділянки, залежно від виду ін'єкції.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п4

1. Техніка внутрішньошкірної ін'єкції. Проба Манту та проби на чутливість до медикаментів, оцінювання результатів.
2. Підшкірні ін'єкції, медикаменти, техніка виконання.
3. Особливості введення олійних розчинів, профілактика ускладнень.
4. Розрахунок дози та введення інсуліну. Види інсулінових шприців.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п5

1. Техніка внутрішньом'язової ін'єкції. Лікарські препарати для внутрішньом'язового введення.
2. Поняття про антибіотики, форма їх випуску, основні групи, лікувальна дія. Розчини для розчинення антибіотиків.
3. Правила розчинення, розрахунок, набирання призначеної дози та введення антибіотиків внутрішньом'язово.
4. Особливості введення біциліну та забарвлених розчинів.
5. Побічна дія та ускладнення антибіотиків, профілактика та лікування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п6

1. Венепункція, мета її проведення.

2. Підготовка пацієнта, необхідних інструментів, вибір анатомічної ділянки, накладання джгута і техніка венепункції.
3. Внутрішньовенне струминне введення ліків, стерильні розчини для вливань.
- 4.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п7

1. Особливості введення 10% кальцію хлориду та сильнодіючих серцевих препаратів. Застосування голок метеликів.
2. Катетеризація периферійних вен, застосування постіних катетерів-вен флонів, підбір їх за розмірами, догляд за ними.
3. Взяття крові з вени для біохімічного та бактеріологічного дослідження.
4. Особливості взяття крові на виявлення в ній алкоголю, коагулограму.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п8

1. Показання, протипоказання та техніка кровопускання.
2. Попередження ускладнень при внутрішньовенних ін'єкціях.
3. Знезаражування використаних шприців та голок.
4. Ускладнення внутрішньом'язових ін'єкцій : інфільтрат, абсцес, поломка голки, парез, алергійні реакції, запобігання їм та лікування.
5. Ускладнення внутрішньовенних ін'єкцій : жирова та повітряна емболія, некроз, флебіт, гематома, анафілактичний шок, пірогенні реакції. Профілактика, надання допомоги.
6. Вивчення чинних наказів МОЗ України.

Міждисциплінарна інтеграція

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1	Попередні Фармакологія та медична рецептура Основи латинської мови з медичною термінологією Анатомія людини Основи загальної та медичної психології	Форми лікарських засобів, способи введення ліків в організм, антибіотики, форми випуску, основні групи , правила розведення та розрахунок дози, види інсулінів Латинські назви органів людини Будову шкіри, ока,носа, вуха,ШКТ, органів дихання Особливості етико-деонтологічної поведінки медсестри з пацієнтами різного віку психологічного стану.	Застосувати знання в практичній діяльності Написати на латинській мові назви шляхів вве-дення ліків, наркотичні препарати Застосувати знання в практичній діяльності Спілкуватися з пацієнтами

2	Наступні Медсестринство у внутрішній медицині м/с в хірургії м/с в педіатрії м/с в акушерстві м/с в гінекології	Застосування різних лікарських форм та способів введення ліків при лікуванні захворювань внутрішніх органів, дитячих хвороб, в акушерсько-гінекологічній практиці та хірургії	Застосувати лікарські засоби при вирішенні проблем пацієнтів
3	Внутрішньо-предметна інтеграція	Санітарно-протиепідемічний режим палати, процедурного кабінету дезінфекцію рук. Етичні норми і принципи поведінки медсестри	Спілкуватися з пацієнтами, обробити руки перед роздаванням ліків пацієнтам, ознайомити пацієнтів з дією препаратів, правилами введення ліків при вирішенні різних проблем пацієнтів

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.(стор: 167 – 184, 222-232)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 14. Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 16 год.

ЛЕКЦІЯ 11

1. Характеристика основних лабораторних методів дослідження. Підготовка пацієнтів, оснащення та забір матеріалу для лабораторного дослідження.
2. Збирання харкотиння для загального та бактеріологічного дослідження. Мазок із зіву та носа, мета дослідження.
3. Взяття крові для біохімічного та бактеріологічного дослідження.

4. Забирання блювотних мас та промивних вод шлунка для дослідження.
5. Збирання сечі для загального, бактеріологічного дослідження, визначення цукру, амілази, за Зимницьким, Нечипоренко.
6. Взяття калу для загального, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, яйця гельмінтів.
7. Підготовка пацієнтів та участь м/с в рентгенологічному обстеженні бронхів, шлунка, кишок, жовчовивідних та сечовивідних шляхів. застосування контрастних речовин, проведення проб на чутливість.
8. Підготовка пацієнтів та участь м/с в ендоскопічному обстеженні : бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, цистоскопії.
9. Підготовка пацієнтів, оснащення та участь м/с в проведенні пункцій : плевральної, абдомінальної, люмбальної. Показання та протипоказання до проведення пункцій

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п1

1. Характеристика основних лабораторних методів дослідження. Підготовка пацієнтів, оснащення та забір матеріалу для лабораторного дослідження.
2. Збирання харкотиння для загального та бактеріологічного дослідження. Мазок із зіву та носа, мета дослідження.
3. Взяття крові для біохімічного та бактеріологічного дослідження.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п2

1. Забирання блювотних мас та промивних вод шлунка для дослідження.
2. Збирання сечі для загального, бактеріологічного дослідження, визначення цукру, амілази, за Зимницьким, Нечипоренко.
3. Взяття калу для загального, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, яйця гельмінтів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п3

1. Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження:
 - Бронхографія
 - Холецистографія
 - Дослідження шлунка і кишок
 - Дослідження сечової системи.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п4

1. Підготовка пацієнта до ультразвукового дослідження.
2. Підготовка до ендоскопічного дослідження
 - Бронхоскопія
 - езофагогастродуоденоскопія;
 - колоноскопія;
 - ректороманоскопія;
 - цистоскопія.

3. Підготовка пацієнта й участь у проведенні пункції
 - абдомінальної;
 - люмбальної;
 - плевральної.
4. Спостереження та догляд за пацієнтом після пункції. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, страх перед бронхоскопією, відмова від абдомінальної пункції). Медсестринські втручання з вирішення проблем, що виникли.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
1. Попередні дисципліни Основи латинської мови з медичною термінологією Анатомія людини Фізіологія Фармакологія та медична рецептура Основи загальної і медичної психології	Медичну термінологію Будову та функції сечовидільної, травної, дихальної системи людини. Шляхи введення ЛЗ Методики спілкування з пацієнтом	Використовувати медичну термінологію в практичній діяльності Оцінити функціональний стан органів та систем, визначити протипоказання до проведення досліджень. Ввести ентеральний, чи парентеральний подразник. Володіти методикою ефективного спілкування з пацієнтом.
2. Наступні дисципліни Медсестринство у внутрішній медицині; Медсестринство в хірургії; Медсестринство в педіатрії; Медсестринство в акушерстві та ін.. клінічні дисципліни	Особливості підготовки пацієнтів до різноманітних методів дослідження. Правила взяття та транспортування матеріалу до лабораторії. Правила виписування направлення. Діагностичне значення зондових та лабораторних методів дослідження.	Підготувати пацієнта до дослідження за призначенням лікаря. Здійснити забір біоматеріалу для дослідження. Оформити направлення до лабораторії та транспортувати матеріал до лабораторії
3. Внутрішньопредметна інтеграція	Методи спілкування з пацієнтом. Медсестринську етику і деонтологію. Санітарно-протиепідемічний режим ЛПЗ Особисту гігієну пацієнта	Здійснити ефективне спілкування з пацієнтом. Здійснити дезінфекцію використаного матеріалу. Здійснити підмивання важкохворих пацієнтів; проводити туалет ротової порожнини.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (301 – 310, 294 – 302);

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 15. Зондові маніпуляції

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4 год.

ЛЕКЦІЯ 14

1. Підготовка пацієнта, необхідного оснащення, техніка шлункового зондування фракційним методом.
2. Застосування ентеральних та парентеральних подразників. Базальна та максимальна секреція.
3. Взяття шлункового вмісту та направлення його в лабораторію. Спостереження за пацієнтом під час зондування.
4. Сучасні методи дослідження кислотності шлункового соку (внутрішньошлункова рН-метрія).
5. Беззондові методи дослідження шлункового вмісту.
6. Показання, підготовка пацієнта, інструментів до дуоденального зондування.
7. Особливості три- і п'ятифазного методу взяття жовчі для дослідження. Спостереження та догляд за пацієнтом під час зондування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п1

1. Підготовка пацієнта, необхідного оснащення, техніка шлункового зондування фракційним методом.
2. Застосування ентеральних та парентеральних подразників. Базальна та максимальна секреція.
3. Взяття шлункового вмісту та направлення його в лабораторію. Спостереження за пацієнтом під час зондування.
4. Сучасні методи дослідження кислотності шлункового соку (внутрішньошлункова рН-метрія).

5. Беззондові методи дослідження шлункового вмісту.
6. Показання, підготовка пацієнта, інструментів до дуоденального зондування.
7. Особливості три- і п'ятифазного методу взяття жовчі для дослідження.
Спостереження та догляд за пацієнтом під час зондування.

Міждисциплінарна інтеграція

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні: Анатомія людини Фізіологія Основи латинської мови з медичною термінологією Фармакологія та медична рецептура Основи загальної та медичної психології	Будову та функції травної системи людини Медичну термінологію Шляхи введення лікарських засобів Основні принципи спілкування з пацієнтом	Оцінити функціональний стан травної системи Використовувати знання в практичній діяльності Ввести подразник шлункової та жовчної секреції ентерально та парентерально Пояснити пацієнту мету та правила підготовки до маніпуляції
Наступні: Медсестринство у внутрішній медицині Медсестринство в хірургії Медсестринство в педіатрії Медсестринство в інфектології Медсестринство в сімейній медицині	Мету, показання, протипоказання до проведення зондових маніпуляцій Правила підготовки пацієнта до маніпуляції Можливі проблеми пацієнта під час підготовки та при проведенні маніпуляції Правила проведення процедури та можливі ускладнення при її проведенні	Підготувати пацієнта та необхідне оснащення для проведення зондових маніпуляцій Провести зондування та попередити можливі ускладнення
Внутрішньопредметна інтеграція:	Мистецтво спілкування Види, способи та режими дезінфекції використаного оснащення	Пояснити пацієнту мету та правила підготовки до маніпуляції Провести дезінфекцію використаного оснащення

ЛІТЕРАТУРА Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (200 – 205, 311 – 319);

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 16. Здоров'я. Чинники виникнення захворювань. Формування здорового способу життя і профілактика захворювань.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 15

1. Визначення понять “здоров'я”, “суспільне здоров'я”.
 - Показники суспільного здоров'я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.
2. Чинники ризику виникнення захворювань.
 - Характеристика найвагоміших чинників: забруднення навколишнього природного середовища, нераціональне харчування, гіподинамія, шкідливі звички (алкоголізм, паління, наркоманія, токсикоманія); психоемоційна напруженість; генетична схильність та ін.
3. Формування здорового способу життя — головний засіб профілактики захворювань.
4. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров'я населення, роль у виявленні і ранній діагностиці захворювань.
 - Диспансерне спостереження за окремими групами населення.
 - Види спеціалізованих диспансерів, їх організація, форми і методи роботи.
 - Роль медичної сестри в системі диспансерного спостереження.

Міждисциплінарна інтеграція:

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні: 1.Анатомія людини; 2.Фізіологія;	Анатомо-фізіологічні особливості людини. Види спілкування	Визначати фізіологічні та патологічні процеси в системах та органах людини.

3.Основи загальної та медичної психології.		Володіти методикою спілкування з пацієнтами та родичами.
Наступні: 1.Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї ; 2. Медсестра в геронтології, геріатрії та паліативній медицині. 3. Медична та соціальна реабілітація.	- фактори ризику впливу на здоров'я; - принципи зв'язку між віковими змінами та особливостями харчування; - знати методи та способи медичної реабілітації.	Використовувати знання та вміння пропаганди здорового способу життя. Використовувати знання про раціональне харчування. Допомогти хворому оволодіти навичками самообслуговування.
Внутрішньо-предметна інтеграція (між темами даної дисципліни)	Основні вимоги до раціонального харчування, фактори ризику виникнення захворювань та формування здорового способу життя.	Використовувати в практичній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:267 - 287)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 17. Рух і здоров'я. Загартування організму. Психічна саморегуляція.

Лекція: 2 год., Практичне заняття:4 год.

ЛЕКЦІЯ 16

1. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем.
 - Гігієнічні вимоги до фізичних вправ, приміщення, взуття, одягу.
 - Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів.

- Фізичні вправи як лікувальний чинник.
2. Основні принципи загартовування. Характеристика основних засобів загартовування.
 - Рекомендації щодо загартовування здорової людини.
 3. Саморегуляція поведінки як одна з важливих функцій психіки людини. Правила позбавлення від шкідливих звичок. Психологічний захист.
 4. Аутотренінг як система концентрованого саморозслаблення і самонавіювання.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 17п1

1. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем.
 - Антропометрія.
 - Динамометрія.
 - Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання.
 - Визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба із затриманням дихання).
 - Основні принципи тренування.
 - Особливості рухової активності різних груп населенні з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров'я.

Міждисциплінарна інтеграція:

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні: Анатомія людини; Фізіологія; Основи загальної та мед. психології.	Анатомо-фізіологічні особливості людини. Методику спілкування з пацієнтами та родичами.	Визначати фізіологічні та патологічні процеси в системах та органах людини. Володіти методикою спілкування з пацієнтами та родичами.
Наступні: Основи екології та профілактична медицина; Безпека життєдіяльності; Медична та соціальна реабілітація.	- фактори ризику впливу на здоров'я; - потреби в знаннях про здоровий спосіб життя і профілактику захворювань;	Використовувати знання та вміння пропаганди здорового способу життя. -«»-
Внутрішньо-предметна інтеграція (між темами даної дисципліни)	Фактори ризику виникнення захворювань та формування здорового способу життя. Вплив загартування та психотерапії на самопочуття людини.	Використовувати в практичній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:287 -309, 325 - 351)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 18. Раціональне харчування.

Лекція: 2 год., Практичне заняття: 4год.

ЛЕКЦІЯ 17

1. Раціональне харчування — чинник профілактики захворювань. Визначення поняття, вплив раціонального харчування на здоров'я.
2. Основні вимоги до раціонального харчування.
 - Енергетична цінність харчового раціону.
 - Основні принципи збалансованого харчування.
 - Режим харчування.
 - Поєднання раціонального харчування з правильною організацією рухового режиму.
 - Харчування при розумовій та фізичній праці. Організація харчування залежно від інтенсивності (енерговитрат) праці.
3. Формула розрахунку маси тіла. Характеристика розвантажувальних дієт. Можливі проблеми пацієнта (наприклад, порушення режиму харчування, перевищення нормальної маси тіла на 15 %).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 18п1

1. Основні принципи раціонального харчування.
2. Визначення оптимальної маси тіла людини.
3. Визначення фізіологічних потреб різних груп населення (з урахуванням статі, віку, інтенсивності праці) у поживних речовинах та енергії.
4. Організація харчування залежно від груп інтенсивності праці.

Міждисциплінарна інтеграція:

Дисципліна	Знати	Вміти
------------	-------	-------

Попередні: Анатомія людини; Фізіологія; Основи загальної та медичної психології.	Анатомо-фізіологічні особливості людини. Види спілкування	Визначати фізіологічні та патологічні процеси в системах та органах людини. Володіти методикою спілкування з пацієнтами та родичами.
Наступні: Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї; Медсестра в геронтології, геріатрії та паліативній медицині. Медична та соціальна реабілітація.	- фактори ризику впливу на здоров'я; - принципи зв'язку між віковими змінами та особливостями харчування; - знати методи та способи медичної реабілітації.	Використовувати знання та вміння пропаганди здорового способу життя. Використовувати знання про раціональне харчування. Допомогти хворому оволодіти навичками самообслуговування.
Внутрішньо-предметна інтеграція (між темами даної дисципліни)	Основні вимоги до раціонального харчування, фактори ризику виникнення захворювань та формування здорового способу життя.	Використовувати в практичній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор:309 -325)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 19. Сім'я та здоров'я. Активне довголіття.

Лекція: 2 год.

ЛЕКЦІЯ 18

1. Особливості здоров'я дорослого населення залежно від сімейного стану.
2. Соціально-психологічні проблеми сім'ї, проблеми розлучення.
3. Роль сім'ї у формуванні здоров'я дітей.
4. Визначення поняття геронтологія, герогігієна, геріатрія.

5. Проблеми людей похилого віку.
6. Основні умови активного довголіття.

Міждисциплінарна інтеграція:

Дисципліна	Знати	Вміти
Попередні: Анатомія людини; Фізіологія; Основи загальної та медичної психології.	Анатомо-фізіологічні особливості людини. Види спілкування	Визначати фізіологічні та патологічні процеси в системах та органах людини. Володіти методикою спілкування з пацієнтами та родичами.
Наступні: Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї ; Медсестра в геронтології, геріатрії та паліативній медицині. Медична та соціальна реабілітація.	- фактори ризику впливу на здоров'я; - принципи зв'язку між віковими змінами та особливостями харчування; - знати методи та способи медичної реабілітації.	Використовувати знання та вміння пропаганди здорового способу життя. Використовувати знання про раціональне харчування. Допомогти хворому оволодіти навичками самообслуговування.
Внутрішньо-предметна інтеграція (між темами даної дисципліни)	Основні вимоги до раціонального харчування, фактори ризику виникнення захворювань та формування здорового способу життя.	Використовувати в практичній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с. (стор: 351 -379)

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник .– 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Розділ 3. Підсумкова практика

Тема 20. Медсестринський процес. Медсестринська педагогіка. Основи санології

Практичне заняття: 4 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 20п1

1. Етапи медсестринського процесу, їх взаємозв'язок і зміст. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика, складання плану догляду та/або плану навчання, реалізація плану догляду. Оцінювання результатів догляду, його корекція в разі необхідності.
2. Вплив рухової активності на функціональний стан органів і систем. Антропометрія. Динамометрія. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання. Визначення рівня вихідної тренуваності за пробами (проба з присіданням, ортостатична проба, проба з затримкою дихання).
3. Основні принципи раціонального харчування. Визначення оптимальної маси тіла людини. Визначення фізіологічних потреб різних груп населення (з урахуванням статі, віку, інтенсивності праці) у поживних речовинах і енергії. Організація харчування залежно від груп інтенсивності праці.
4. Основні принципи загартовування організму. Характеристика основних засобів загартовування. Санітарно-освітня робота медсестри (підготовка тематичних лекцій, бесід). Підготовка санітарних бюлетенів на тему “Загартовування організму”.
5. Саморегуляція поведінки і діяльності пацієнта. Принципи психологічного захисту. Сутність аутотренінгу.
6. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 21. Профілактика внутрішньолікарняної інфекції

Практичне заняття: 8 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 21п1

1. Способи передачі внутрішньолікарняної інфекції. Групи ризику розвитку внутрішньолікарняної інфекції. Резервуари збудників внутрішньолікарняних інфекцій. Заходи профілактики і контролю внутрішньолікарняних інфекцій.
2. Види, способи і режим дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.
3. Фактори, що впливають на можливість інфікування. Інфекційний контроль у лікувально-профілактичних закладах.
4. Робота у відділеннях лікувально-профілактичних закладів під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

Практичне заняття: 4 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 21п2

1. Мета, завдання і принципи роботи центрального стерилізаційного відділення. Способи контролю стерилізації.
2. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій.
3. Робота у відділеннях лікувально-профілактичних закладів під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Н.М.Касевич Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка Київ. ВСВ «Медицина» 2018.
2. Н.В. Пасечко Основи сестринської справи Тернопіль « Укрмедкнига» 2018.
3. В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник Основи медсестринства: підручник – 3 видання перероб..К.: «Медицина» 2019.- 912 с.

Тема 22. Прийом пацієнтів

Практичне заняття: 4 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 22п1

1. Робота медичної сестри приймального відділення стаціонару. Огляд волосяних частин тіла пацієнта для виявлення педикульозу. Дезінсекційні протипедикульозні засоби.
2. Санітарне оброблення пацієнтів. Медична документація приймального відділення стаціонару.
3. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення.
4. Робота у приймальному відділенні стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 23. Особиста гігієна пацієнтів. Харчування та годування пацієнтів

Практичне заняття: 8 год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 23п1

1. Огляд за шкірою, природними складками.
2. Пролежні. Методики визначення ступеня ризику утворення пролежнів у пацієнта.
3. Фактори ризику розвитку пролежнів. Медсестринські втручання в разі ризику розвитку пролежнів.
4. Тактика медичної сестри при пролежнях
5. Туалет пацієнтів:
 - Догляд за волоссям.
 - Миття ніг. Підстригання нігтів на руках і ногах.
 - Догляд за ротовою порожниною.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 23п2

1. Складання порційної вимоги на харчування хворих та приблизного

- добового меню згідно з рекомендованою дієтою.
2. Годування тяжкохворих у ліжку. Штучне харчування.
 3. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 24. Спостереження за пацієнтами.

Практичне заняття: 8 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 24п1

1. Вимірювання температури тіла, реєстрація результатів. Особливості спостереження та догляду за пацієнтами при гарячці
2. Визначення частоти дихання. Основні симптоми при захворюванні органів дихання: задишка, кашель, кровохаркання, ядуха. Оксигенотерапія.
3. Визначення пульсу, реєстрація результатів (цифрове та графічне в температурному листку). Порушення пульсу: брадикардія, тахікардія, аритмія.
4. Вимірювання артеріального тиску. Цифрове і графічне записування артеріального тиску. Симптоми підвищення чи зниження тиску. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушеннями функції системи кровообігу.
5. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 24п2

1. Спостереження і догляд за пацієнтами під час блювання. Надання

допомоги при метеоризмі. Показання, протипоказання і можливі ускладнення при постановці клізм та газовідвідної трубки.

2. Догляд за пацієнтами при нетриманні сечі, користування сечоприймачами. Догляд при затримці сечі, катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
3. Спостереження і догляд за тяжкохворими та агонуючими. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви.

Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 25. Найпростіші методи фізіотерапії. Гірудотерапія

Практичне заняття: 4 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 25п1

1. Поняття про фізіотерапію. Дія на організм холоду й тепла, природних факторів. Види найпростіших фізіопроцедур. Право пацієнта на інформацію про процедуру та необхідність згоди на процедуру.
 - Показання, протипоказання, механізм дії, підготовка пацієнта. Оснащення та техніка постановки банок, гірчичників, компресів, грілки, міхура з льодом.
 - Можливі ускладнення та їх профілактика. Спостереження та догляд за пацієнтом під час та після процедури.
2. Гірудотерапія. Показання, протипоказання, механізм дії, застосування п'явок. Можливі ускладнення, їх профілактика. Спостереження та догляд за пацієнтом.
3. Світлолікування.
 - Показання, протипоказання, механізм дії, техніка застосування ламп Мініна, солюке, УФО.

4. Правила техніки безпеки під час проведення процедур. Можливі ускладнення та їх профілактика
5. Водолікування.
 - Види лікувальних ванн, місцеві обливання. Показання, протипоказання, правила приймання водних процедур.
6. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 26. Виписування, зберігання та застосування лікарських засобів

Практичне заняття: 8 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 26п1

1. Вибірка призначень з листка лікарських призначень. Виписування вимоги-накладної на лікарські засоби і порядок отримання їх з аптеки. Зберігання і розподілення лікарських засобів у відділенні. Виписка, облік і зберігання лікарських засобів списку А і Б. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби. Необхідність отримання згоди пацієнта на введення ліків.
2. Застосування мазі, присипок, пластирів, розчинів, настоянок. Інгаляційний спосіб введення лікарських засобів через рот та ніс. Введення супозиторіїв в пряму кишку. Оснащення і документація процедурного кабінету.
3. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

Практичне заняття: 4год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 26п2

1. Набирання лікарських засобів із ампул і флаконів. Розведення антибіотиків. Постановка проб на чутливість до лікарських засобів. Анатомічні ділянки для парентерального введення лікарських засобів. Особливості введення олійних розчинів та інсуліну.
2. Техніка внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій, взяття крові для лабораторного дослідження.
3. Збирання та заповнення системи для внутрішньовенного вливання. Техніка внутрішньовенного краплинного введення лікарських засобів. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.
4. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА
Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 27. Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних дослідженнях.

Практичне заняття: 8год.
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 27п1

1. Підготовка пацієнта, оснащення, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження харкотиння (загальне і бактеріологічне).
2. Взяття калу для копрологічного, бактеріологічного дослідження, на приховану кров, яйця гельмінтів.
1. Взяття сечі для загального і бактеріологічного дослідження, проби за Зимницьким, Нечипоренко, визначення діастази, глюкози, 17-кетостероїдів, фенілкетонурії.
2. Взяття крові для бактеріологічного дослідження.
3. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 27п2

1. Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження (бронхографія, холецистографія, дослідження шлунка і кишок, сечової системи).
2. Підготовка пацієнта до ультразвукового та ендоскопічного дослідження (бронхоскопія, езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія, цистоскопія).
3. Підготовка пацієнта й участь у проведенні пункції (абдомінальної, люмбальної, плевральної). Спостереження і догляд за пацієнтом після пункції.
4. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

Тема 28. Зондові маніпуляції

Практичне заняття: 8 год.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 28 п1

1. Промивання шлунка з лікувальною та діагностичною метою. Особливості промивання шлунка пацієнтів, що перебувають у непритомному стані.
2. Фракційне зондування шлунка (підготовка пацієнта, техніка проведення, направлення взятого матеріалу в лабораторію).
3. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 28п2

1. Дуодентальне зондування (підготовка пацієнта, техніка і методи зондування).
2. Робота у відділеннях стаціонару під контролем викладача, відпрацювання практичних умінь та навичок, виконання лікарських призначень, ведення щоденників, навчальної медсестринської історії хвороби.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К.: Медицина, 2019. - 912 с.
2. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К.: Медицина, 2018.
3. Пасечко Н.В. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2018.

САМОСТІЙНА РОБОТА

(перелік питань, які виносяться на самостійне вивчення)

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Система охорони здоров'я в Україні. Історія медсестринської справи. Охорона праці в галузі	5
2	Медсестринські теорії (моделі)	5
3	Медсестринський процес. Етапи медсестринського процесу	5
4	Інфекційна безпека. Інфекційний контроль	5
5	Санітарно-протиепідемічний режим лікувально-профілактичних закладів	5
6	Безпечне лікарняне середовище	5
7	Особиста гігієна пацієнта	5
8	Харчування та годування хворих пацієнтів	5
9	Спостерігання за пацієнтами. Оцінювання функціонального стану пацієнта	5
10	Найпростіші методи фізіотерапії. Гірудотерапія	5
11	Застосування лікарських засобів	5
12	Участь медичної сестри в лабораторних та інструментальних методах дослідження	5
13	Зондові маніпуляції	6
14	Усього	66

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

1. Оцінка **"відмінно"** виставляється, якщо студент:
 - глибоко, ґрунтовно, всебічно та систематизовано засвоїв весь програмний матеріал,
 - вичерпно, послідовно, грамотно та логічно його викладає,
 - правильно обґрунтовує прийняті рішення, має різнобічні навички, прийоми, виконання практичних робіт, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок,
 - видозмінення завдання не викликає у нього складності,
 - виявляє знання основної та знайомство з додатковою літературою, передбачених програмою на рівні творчого використання,
2. Оцінка **"добре"** виставляється, якщо студент:
 - твердо знає програмний матеріал,
 - грамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на питання,
 - може правильно застосовувати теоретичні положення і володіє необхідними навичками при виконанні практичних завдань на рівні аналогічного відтворення.
3. Оцінка **"задовільно"** виставляється, якщо студент:
 - засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей,
 - припускається неточностей,
 - недостатньо вірних формулювань,
 - порушує послідовність у викладі матеріалу,
 - відчуває труднощі під час виконання практичних завдань.
4. Оцінка **"незадовільно"** виставляється, якщо студент:
 - не знає значної частини програмного матеріалу,
 - допускає суттєві помилки,
 - з великим труднощами виконує практичні роботи на рівні нижче репродуктивного відтворення.

ЛІТЕРАТУРА

Навчальна

1. Пасєчко Н.В. Основи сестринської справи: підручник. – 2-е вид. перероб. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2021. – 544 с.

Додаткова

1. Касєвич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К. : Медицина, 2019.
2. Лісовий В.М., Ольховська Л.П., Капустник В.А. Основи медсестринства: підручник. – 3-є вид. перероб. – К. : Медицина, 2019. - 912 с.
3. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.В. Догляд за хворими практика. – К. : Медицина, 2018.
4. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтами: стандарти медсестринських процедур, маніпуляцій та планів догляду і навчання. – К. : Медицина, 2019.
5. Ковальчук Л.М. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка. – К. : Медицина, 2019.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Медсестринська справа: визначення, функції, значення.
2. Стандарти медсестринського догляду.
3. Моделі медсестринської справи.
4. Поняття про медсестринський процес.
5. Основні терміни, необхідні для визначення філософії медсестринської справи: “пацієнт, “медсестринська справа”, “навколишнє середовище і суспільство”, “здоров’я”.
6. Моральні концепції, принципи і традиції медсестринської деонтології в клятві Флоренс Найтінгейл та Етичному кодексі Міжнародної Ради медичних сестер.
7. Два типи спілкування: вербальний і невербальний. Їхня характеристика.
8. Підтримка зв’язків з пацієнтами, нездатними до вербального спілкування.
9. Самоконтроль медичної сестри при невербальному спілкуванні (вираз обличчя, міміка, жести).
10. Ієрархія потреб людини по Маслоу, її значення для медсестринської справи. Характеристика життєво-важливих потреб.
11. Проблеми пацієнта, пов’язані з порушенням задоволення фізіологічних потреб.
12. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах.
13. Санітарно-протиепідемічний режим: мета, завдання, засоби забезпечення.
14. Проблеми внутрішньолікарняної інфекції.

15. Характеристика і способи передачі збудників внутрішньолікарняної інфекції.
16. Інфекційна безпека.
17. Профілактика передачі вірусів парентеральних гепатитів і ВІЛ-інфекції в лікувально-профілактичних закладах.
18. Види, методи і режими дезінфекції в лікувально-профілактичних закладах.
19. Характеристика сучасних засобів дезінфекції (дезактин, стериліум, сульфохлорантин, хлорантоїн тощо).
20. Приготування і використання дезінфекційних розчинів різної концентрації. Правила зберігання хлоровмісних розчинів.
21. Правила техніки безпеки при роботі з хлоровмісними розчинами.
22. Дезінфекція й утилізація одноразових медичних виробів.
23. Передстерилізаційне очищення шприців, голок, гумових виробів.
24. Мийні розчини, приготування, критерії використання.
25. Контроль якості передстерилізаційного очищення: реактиви, постановка, критерії оцінювання.
26. Види, методи і способи стерилізації в лікувально-профілактичних закладах.
27. Стерилізація в сухожаровій шафі: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
28. Автоклавування: режим стерилізації, контроль за режимом, види упаковки медичних інструментів.
29. Робота медсестринського персоналу в приймальному відділенні стаціонару.
30. Медична документація приймального відділення стаціонару.
31. Види санітарної обробки пацієнтів: повна і часткова.
32. Транспортування пацієнта в лікувальне відділення (на лікарняному візку, кріслі-візку, на руках, пішки).
33. Лікувально-охоронний режим, його елементи і значення для пацієнта.
34. Види режимів рухової активності.
35. Правильна біомеханіка при різних положеннях тіла.
36. Переміщення пацієнта в ліжку і різні види його положення (на спині, на животі, у положенні Фаулера і Сімса).
37. Запобігання травмам у пацієнта. Специфіка ризику травм у пацієнтів різного віку.
38. Вимоги до постільної білизни. Зміна постільної і натільної білизни тяжкохворим.
39. Правила збирання і транспортування брудної білизни.
40. Пролежні. Методика визначення ступеня ризику розвитку пролежнів у пацієнта.
41. Фактори ризику розвитку пролежнів.
42. Медсестринські втручання при ризику розвитку пролежнів.
43. Локалізація, стадії утворення пролежнів.
44. Тактика медичної сестри при розвиткові пролежнів.
45. Основні принципи лікувального харчування.
46. Лікувальні столи, характеристика основних лікувальних столів.
47. Види штучного харчування пацієнта: через зонд, через гастростому, парентерально, за допомогою живильної клізми.
48. Термометрія: будова термометра, правила зберігання та користування термометром.
49. Ступені підвищення температури.

50. Стадії гарячки, особливості спостереження та догляду за пацієнтами в стані гарячки.
51. Клінічні симптоми захворювання органів дихання.
52. Спостереження і догляд за пацієнтом під час задишки, кашлю, кровохаркання.
53. Оксигенотерапія: правила зберігання і подавання кисню. Техніка безпеки під час роботи з кисневими установками.
54. Клінічні симптоми захворювань органів кровообігу.
55. Спостереження і догляд за пацієнтом при болю в серці, запамороченні.
56. Спостереження і догляд за пацієнтом при брадикардії, тахікардії, аритмії.
57. Спостереження і догляд за пацієнтом при гіпотензії, гіпертензії.
58. Клінічні симптоми при захворюваннях органів травного каналу.
59. Спостереження та догляд за пацієнтом при блюванні, аспірації блювотних мас.
60. Спостереження та догляд за пацієнтом при метеоризмі, закрепах.
61. Клінічні симптоми при захворюваннях органів сечової системи.
62. Спостереження і догляд за пацієнтом при нетриманні та затримці сечі.
63. Стадії термінального стану, їх основні клінічні прояви.
64. Принципи реанімації.
65. Правила поведження з трупом.
66. Поняття про паліативну та хоспісну допомогу.
67. Стадії горя. Оцінювання реакції пацієнта на втрату та його здатність адаптуватися до неї.
68. Етико-деонтологічні особливості спілкування з інкурабельним пацієнтом, його сім'єю та близькими.
69. Найпростіша фізіотерапія. Види найпростіших фізіотерапевтичних процедур.
70. Показання та протипоказання до застосування тепла та холоду. Можливі ускладнення та їх профілактика.
71. Водолікування: види, механізм дії, показання, протипоказання, догляд за пацієнтами.
72. Гірудотерапія: механізм дії, показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика.
73. Солюкс-лампа та кварцування: механізм дії, показання, протипоказання, ускладнення та їх профілактика.
74. Вимоги до зберігання лікарських засобів.
75. Шляхи і способи введення лікарських засобів в організм, їх характеристика.
76. Виписування й отримування ліків в умовах лікувально-профілактичних закладів.
77. Правила зберігання, розміщення і обліку лікарських засобів у відділенні.
78. Зберігання й облік препаратів списку А і Б.
79. Правила роздачі лікарських засобів. Право пацієнта на інформацію про лікарські засоби.
80. Ускладнення, що виникають при парентеральному способі введення лікарських засобів. Тактика медичної сестри.
81. Чинні накази, інструкції і методичні вказівки МОЗ України, Головних управлінь охорони здоров'я облдержадміністрацій.
82. Лабораторне дослідження харкотиння: бактеріологічне, загальне.
83. Лабораторне дослідження калу, сечі.

84. Характеристика основних методів інструментального обстеження пацієнтів, роль медичної сестри.
85. Підготовка пацієнтів до рентгенологічного обстеження шлунка, жовчного міхура, кишок, нирок, сечового міхура.
86. Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження: бронхоскопії, езофагогастродуоденоскопії, колоноскопії, цистоскопії.
87. Підготовка пацієнта до ультразвукового обстеження.
88. Підготовка пацієнта до проведення пункцій (абдомінальної, плевральної, люмбальної), догляд за пацієнтами після пункції.
89. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні шлункового зондування.
90. Беззондові методи дослідження шлункової секреції.
91. Підготовка пацієнта, взяття і направлення матеріалу на лабораторне дослідження, роль медичної сестри в підготовці та проведенні дуоденального зондування.
92. Визначення понять “здоров’я”, “суспільне здоров’я”.
93. Показники суспільного здоров’я: народжуваність, смертність, середня тривалість життя, захворюваність.
94. Чинники ризику виникнення захворювань.
95. Диспансеризація — активна форма медичного нагляду за станом здоров’я населення. Роль медичної сестри.
96. Основні принципи тренування: поступовість, систематичність, різноманітність, індивідуальний підхід до пацієнтів.
97. Фізичні вправи як лікувальний чинник. Визначення ступеня фізичного навантаження за частотою пульсу і дихання.
98. Особливості рухової активності різних груп населення з урахуванням віку, характеру праці, стану здоров’я.
99. Визначення поняття, вплив раціонального харчування на здоров’я.
100. Основні вимоги до раціонального харчування.
101. Організація харчування залежно від інтенсивності (енерговитрат) праці.
102. Формула розрахунку маси тіла. Характеристика розвантажувальних дієт.
103. Характеристика основних засобів загартовування.
104. Рекомендації щодо загартовування здорової людини.
105. Саморегуляція поведінки як одна з важливих функцій психіки людини.
106. Принципи ставлення до життя, які сприятливо впливають на мотиваційну саморегуляцію. Реалізація програми самовиховання.
107. Психологічний захист.
108. Аутотренінг як система концентрованого саморозслаблення і самонавіювання.
109. Соціально-психологічні проблеми сім’ї, проблеми розлучення. Роль сім’ї у формуванні здоров’я дітей.
110. Визначення понять “геронтологія”, “герогігієна”, “геріатрія”.
111. Проблеми людей похилого віку.
112. Основні умови активного довголіття.